

F O A I E

пентрѣ

МИШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 48.

Luni 30. Noembrie,

1842.

ПОВЕЩЛЕ ДНЪИ ТАТЬ,

пе каре ле дѣ фѣзлѣ съѣ, дн чеа
din зрмъ zi a viedii sale.

(Капет.)

Тѣпърѣл кѣ жале шѣ фоарте дѣспѣ-
дѣждѣт де пѣрдереа вѣзлѣ съѣ пѣринте
прегѣтѣнд челе тревѣнчоасе дн петрекѣ
кѣ маре цертонѣе шѣ кѣ окѣ скѣладацѣ дн
лакрьтѣ пѣпѣ ла мортѣжѣтѣл деспѣрдѣтор,
де вѣнде пѣлѣн де дѣтристаре дѣторѣжѣ-
дѣсѣ, а дѣченѣт съ се дѣделетѣнѣаскѣ
дн интересѣрѣле касеѣ прекѣт дн повѣдѣ-
се вѣтрѣжѣл съѣ татѣ.

Нѣ мѣлт дѣпѣ ачѣаста жѣпеле дѣплѣ-
нѣдѣшѣ времѣа жалеѣ татѣ съѣ, хотѣрѣж
дн сѣне, ка декѣт съ се ласе а кѣдеа дн
негреле патѣмѣ че дѣсодеск пе фѣе-каре
тѣпър дн жѣпѣдеа са, маѣ вѣне съ се кѣ-
сѣторѣаскѣ, спре ашѣ пѣтеа ведеа маѣ кѣ
дѣлесѣпѣре де интересѣрѣле касеѣ. Дѣчѣ дѣ-
пѣ о асѣменеа хотѣрѣре, арѣнкѣндѣшѣ
бѣгареа де сѣатѣ асѣпѣра зѣпора дн тѣне-
рѣле фѣчоаре, че съ аѣла дн партеа локѣ-
лѣ, шѣ алес пе зна че ѣ са пѣрѣт лѣ маѣ
кѣ вѣпѣ едѣкаѣе, маѣ кѣ вѣне пѣравѣрѣ,
шѣ сѣнтѣментѣрѣ декѣт челеалте, не каре
черѣндѣзо дела пѣриндѣ, шѣ прѣимѣндѣсѣ
пропѣлѣреа, ка зѣл че пѣзѣмаѣ дѣсѣмѣна-

та старе чеѣ рѣмѣсесе дела пѣриндѣ дн
фѣчеа а фѣ пѣлѣкѣт тѣтѣлор де ашѣ да пе
фѣйче дѣпѣ ел фѣрѣ пѣчѣ о дѣноѣаль, дар
шѣ дарѣрѣле фѣрецѣ, кѣ каре ера дѣзѣстрѣт
дела патѣрѣ, дн рекомѣнда преа мѣлт,
шѣ фѣчеа пе тѣнерѣле копѣле а лѣ съ ватѣ
адѣсеа ѣнимѣле дѣпѣ дѣжѣсѣл. Сѣа шѣ кѣ-
сѣторѣт кѣ тоатѣ кѣвѣнчоаса помѣвѣ по-
трѣвѣт сѣтрѣлѣ, дѣченѣнд де ачѣ дѣпѣаѣте,
зѣалт кѣре де вѣагѣ пѣлѣн де дѣлѣчаѣѣ,
че е ертатѣ пѣмаѣ ачелор тѣнерѣ касѣчѣ че
сѣнт дѣтрѣ тоате потрѣвѣдѣ, шѣ асѣпра
кѣрѣра шѣ Дѣмѣнезѣ погорѣндѣшѣ мѣла
ле мерѣеа кѣ спор ла дѣпѣаѣгареа лор.
Атѣта пѣмаѣ тѣпѣрѣе пентрѣ дѣпѣшѣ ера,
кѣ дѣпѣ трѣчереа а врео кѣдѣва ашѣ дѣпѣ
пѣ пѣтѣсе добѣндѣ род дн пѣпѣтѣчеле лор,
ка съ аѣвѣ кѣ лѣса дѣсѣмѣната старе че
авеа. Кѣ тоате ачѣстеа, тѣпѣрѣл касѣнѣк
авѣнд пѣлѣчере ка сѣшѣ факѣ оарѣкаре дн
черкаре дѣпотрѣва сѣвѣтрѣрѣ татѣ съѣ, дн
лѣ зѣ копѣл де сѣфлет кѣцѣтѣнд дн сѣне,
кѣ шѣ де ле ва дѣрѣтѣ Дѣмѣнезѣ дела дѣпѣ-
шѣ врезѣл, аѣ че се мошѣнеаскѣ, шѣ а-
сѣел ла пѣс сѣнт вѣпѣ крещѣере шѣ кѣб-
таре, пѣпѣ че дн адѣсесе дн вѣрѣстѣ де
врео кѣдѣ ва ашѣ.

Дѣосѣвѣт, дѣсѣмѣната лѣ старе, фѣ-
жѣндѣл кѣпѣскѣт шѣ пе ла тарѣ шѣ пе ла

мічі, ші добжндінд драгостеа, ші фаворѣа тѣтлор, дптр'о зі съ помені къ віне ла джнсел зпел дпнтре воіеріі чеі марі, ші пе лжнгъ алтеле, веде кѣі фаче о маре рѣ гчѣзнѣ съ'л дппрѣмѣте къ кжтева шіі де галбені арѣтжндзі, къ е фоарте стржмторат де тревѣнцеле че аеа. Кѣрѣіа де ші дппотрѣва сѣтѣрїі татъ съѣ де а пѣ дппрѣмѣта пе маі марїі лзі, хотѣрѣ шїі дѣте дп прїсосѣа агонїселлор сале, пѣмаі ка съш факъ шї ачеастъ дпчеркаре, къ тоате къ старѣа лзі мерѣеа тот спре адаос, ка зпѣа че аскѣлтжнд челалалте повеці але татъ съѣ, ел дп тоатъ времѣа аеа тжпа дескїсѣ а мїлзі шї а кѣта пе сѣрачі, прѣвѣтн шїі пе вѣдѣвеле чеїі съ арѣта дп ліцѣсѣ маре.

Джасъ дпнъ сорокѣа че ш'а пѣс поменїтѣа воер де аш десфаче даторїа, дѣкжндѣсѣ спре дпчеркаре тжлѣрѣа каспїк, ашї чере дрепѣа, съ вѣлѣ трїміс ла алт сорок, прїчїнѣнд къ пѣ съ дплеспѣще. Ачел сорок съ прѣвѣтѣ дп маі тѣлте, шїі ел тот пенѣтжнд съшї прїімеаскъ ванїі, кѣпоскъ де адеврѣатъ сѣтѣрїеа татъ съѣ, маі алес, къ пе лжнгъ ачеаста дп добжндїсе шїі де зп кѣтплїт вѣржмаш. Тжлѣрѣа сѣферї къ рѣвдаре дожана чеї съ фѣкѣсе де воїер, де че аре обрѣзлїчїа де ал тот сѣпѣра де ванї шїі съ дптоарсѣ къ тжхнїре акасѣ, гжндїндѣсѣ ла повада татъ съѣ.

Ђрмарѣа воїерѣлїі дп пѣсѣ дп кѣдет де ашї фаче шї а треїа дпчеркаре шїі де спре содїа са, къ тоате къ дѣпѣ вѣрма копїлѣлїі де сѣмет, дпкѣ нѣ кѣпоскъсе пїмік. Ел съ дѣсѣ дптр'о зі ла тѣрма онлор че аеа ла мѣшїе, шїі де грав дпторкжндѣсѣ шезѣ лжнгъ содїа лзі, дпченжнд

пе лжнгъ алтеле съї зікѣ: Нѣ шїі невасть че мїса дптжмплат съ вѣз асѣзі; къ вѣржнд а тѣ дѣче ла тѣрма оїлор, м'ам дѣс асѣзис прїп кржнг, ка съ вѣз че фѣчеа чованїі, шїі че мїраре м'а копрїнс, вѣзжнд пе кѣтаре чован асѣзис дѣпѣ о тѣфѣ къ зп кїмір дїпнїптеї пѣтѣржнд о тжлдіме де галбенї. Шїіі че? — ам хотѣрѣт съ'л омор шїі съї лѣжм ванїі, Дѣтнезѣсѣ съ шѣ ерте, чеї тревѣіе лзі атждеа ванї. Ної авем касѣ греа, авем пе че съї келтжїм, пѣмаї тѣ дїне асѣзис ачеастъ таїпѣ, пѣ кѣтѣва съ те дпшелї а спѣне ла чїнева шїі съ тѣ даї дп прїмеждїе. — Бїне, рѣспѣпсѣ неваста кам къ спїїтѣ шїі мїраре, гжндїндѣсѣ кѣтн вѣрѣватъ съѣ съ аївѣ асѣел де крїмінал кѣдет, фїі фѣрѣ грїжѣ дї а дѣогъ еа, къ пѣ съ ва азїі граїс дїп гѣрмаѣа. Дп ачелеаш ворѣе дѣр сосїнд шїі ноапѣеа, ел дпшї лѣжм зп топор шїі зп сак шїі плекѣ спре тѣрма оїлор че пѣ вѣдеа къ депѣртаре, знде ажжнгжнд, дпдатъ лѣведе зѣ верѣече дп кан шїі тїндѣл дпшї зппле топорѣа шїі тжїнїле де сжнѣе, апої вѣзжндѣл дп сак ла лѣоат ла спїпаре, шїі дпторкжндѣсѣ акасѣ, дп трѣпїтї жос дїпнїптеа содїї сале, каре їар съ кам спїїтѣ тжнтѣ, крѣзжнд де адеврѣатъ фанѣа са, пенѣтрѣкъ ведеа шїі топорѣа шїі тжїнїле лзі пїїне де сжнѣе, шїі чержнд кѣ грав дѣла еа съї адѣкѣ сапа касѣ мѣрѣгъ съї дпгроане дп грѣдїпѣ, еа фѣ зрѣтѣоаре. Ел дѣкжндѣсѣ а фѣкѣт гроатѣ шїі атѣе верѣечеле, фѣрѣ съ маї шїе ачеаста, алт пїміні, дѣкжт еї амжндїі.

Трекжнд асѣел кжтева зіле ла мїжлок, дптр'о зі, съ фѣкѣ ел къ віне фоарте сѣпѣрат пе содїа лзі, гѣсїндзі оарекаре прїчїні, кѣрїа шѣергжндѣі о палтѣ, еа вѣ

маї декът ш'э дат дп петек, ші фъръ рььдаре а дпчепт, съ стріце сьріді! ходъ! къ змьль съ ть омоаре ші не міне, кьт а оторът не кьтаре чован. Ачеаста стрігаре репетіндъсъ дп доаъ треї рхп-дзрі, пьзмаї къ вечіні аъ дпцелес тоате въпхінд деспре стареа лзі, дар ші кіар стреажа стьпхпрії дптхмплхндъсъ токмаї дптр'ачел момент, съ треакъ не ако-ло, ші дпцелегхнд кіпъл стрігьрії а дп-трат дп лъхитрь, тнде черчетхнд не со-діе деспре челе аззіте: Да, ле рьспхнсе, еа, віте змьль съ ть омоаре ші не міне, кьт а оторът не чованъл дела ої. Дьпъ каре врхнд съ'л рідіче съ'л дъкъ ла дп-кісоаре, нцетаръ маї дптхї съ'л леце, ші не авхнд къ че, дадіне зісъръ чева съ'л легът; іар копілт де сьолет оїнд фагъ, фъръ съ версе врео ланрхтъ де міла та-тъ сьъ, къчї дп ведеа дп асфел де старе: н'авъ ветеле теле стрігь ел, ші пьмаї де-кът десчгхндъсъ леа дат стрежарілор, къ каре легхндъл ла дьс ла дпкісоаре, дхндъл а доазі дп черчетареа трівьпалъзі кріпінал.

Жидекьторї дар, дптемеіндъсъ, пе тьртьрісіреа тодії сале, прпн дпцелечере ші къ ачел міністръ че ера датор пхрх-тълзі, фъръ съ дптре дп маї адхккъ чер-четаре, дп осхндіръ ла тоарте дптр'о време, кхнд ел нъ да нічі вп жьхнт де дпдрептаре, декът да протест де петхл-дъжаре, дьпъ каре дпнаптхндъсъ прічина токмаї ла ачел діван, тнде кеар поменітъл воіер ера капъл шьдъларілор, маї къ депа-дпсъл дп осхндеще ла тоарте, сімінд къ-тре ачеаста ші не дптхїл'овльдзітор, саъ кьт ам зіче Домпъл ачей цьрі, аші пьне дпгьріреа пе хотьрхреа лзі, пе те-меїл каре поменітъл ривал ал осхндітъ-

лзі ка съ скапе де даторіе дппінгхнд не велорочітъл пьпъ ла ачел ешафод, тнде калъл ста гата а фаче сьї казъ канъл ла пічоаре дп ведегеа оьдцеї, ел ста къ а-чешаш тьчере на ші дпнапите фъръ съ се тьрвзре кът де нхдіп де остенеала рива-лълзі сьъ чел дппінсесе пьвъ аколо, ші токмаї кхнд ел vezé тоарте апропїот ші-вгтъл осхндел, деодатъ стрігь: Стаді. — Слжхвашї че съ агла фагъ дп дптреавъ, че вреа. Шїъ зісъ ел, къ есте словод з-пві осхндїт ка съ ворнеакъ къ дпсшї шьріа са, лецеа ачеаста чер сьмі оїе дп фавор ші не зртъ факъшї че ва вої. — Слжхвашї нхмаї декът декхндъла дпнап-теа прїагълзі дп спьсъръ черереа лзі. Дпнълдінеа са дптревхндъла че вреа, ел дп рьспхнсе: Съ везі шьріата. Ачесте дппрежърърі пентръ каре трівьпалъріе шь осхндеск ла тоарте, дпшї аъ ачесте тьл-шьрії. Татъ меъ ла времеа дпцетьрії сале діа віагъ не лхнгъ алте сьтърії че міа дат, міа зіс ші ачестеа, ка съ нъ дп-прхнт нічі одатъ де маї шарїї меї, съ нъ іаъ копїл де сьолет, нічі съ епвіз таїна че воїз авеа содії теле: оїндъкъ тоате а-честеа адъа къ сіне піде вьхршїтарї ре-ле; ші іатъ преа дпнългате Домпъс, къ еъ врхнд съ дпчерк ачестеа дппогріва сьгьтірії татъ меъ, віінд ла віне D, воеръ міа черет де л'ам дпдрхнтат къ атхта сьхтъ де галвенї оїндъкъ ера ліпсіт, ші дьпъ скїтвареа а шьлтор соаре, пьзмаї къ нъ м'а деспъгьбіт къ нічі о пара шь-кар, дар ші не лхнгъ тоате ачестеа дрепт ректопгїндъ л'ам довхндїт ші де чел маї mare дьшман, каре къ mare сете гръве-ще ам стїнце лъміна зіделор. Асемеенеа врхнд съ дпчерк ші кредїнга фемеї ме-*)

ле деспре пѣстрареа секретълѣи чеѣ воѣс
сѣтне, ам тѣртѣрісіт къ пентрѣ ванѣ ам
оторѣт пе чован, каре ромъ ам жѣкат'о
аша де віне, дѣхѣт п'а пѣтѣт съ пѣ тѣ
креазѣ; дѣсѣ чованѣл есте дѣ фѣндѣ, три-
мітедѣ шѣл ведедѣ. Асеменеа съ кавте шѣ
дѣ торѣжнтѣл unde ea ва арѣта къ л'ам
дѣгропат, ка съ ведедѣ шѣ съ въ дѣкре-
дѣндадѣ де фѣнда адеврѣлѣи. Шѣ ал треѣ-
леа лѣхнд копѣл де сѣфлет, пентрѣкъ пѣ
добѣндѣсѣм копѣл дѣн трѣнѣл меѣ, ла вре-
меа рѣдѣкрѣи мееле, фѣрѣ съѣ фѣе мѣлѣ,
прекѣм іар фѣ фост челѣи адеврѣт ал меѣ,
вълѣхнд къ слѣжѣвшѣи пѣ аѣ къ че съ тѣ
леде, пѣмаѣ декѣт десчѣнгѣндѣсѣ, леа дат
ветеле лѣи шѣ асѣл тѣрѣте Doamne, іатѣ,
къ тоате ачестеа прекѣм а зіс татѣ меѣ,
мѣа адѣс сѣжрѣшѣтѣрѣле че ле ведедѣ шѣ дѣ-
сѣдѣ тѣрѣреа воастрѣ.

Мѣртѣрѣсіреа лѣи фѣ адеврѣтѣ, къ
трѣмѣндѣсѣ черчетѣторѣи, гѣсѣрѣ пе чован
дѣ фѣндѣ, гѣсѣрѣ дѣ торѣжнтѣл верѣечеле,
прекѣм шѣ деспре воѣер дѣфѣдѣшѣндѣсѣ
зашѣсл, пѣмаѣ декѣт дѣ дѣнаторѣ деѣ плѣтѣ
даторѣа къ тоатѣ добѣнда че і съ фѣчеа
пѣлѣ атѣпчѣ, шѣ аша осѣндѣтѣл рѣмасѣ
словод лѣхнд де пѣлѣдѣ тѣлѣдѣ дѣнтѣмплѣ-
реа лѣи, іар ел дѣторѣкѣндѣсѣ акасѣ. п'а
ертат содіа де грешала еѣ*), шѣ а дѣче-
пѣт а съ окѣпа къ интересѣрѣле касѣл ка
шѣ маѣ пѣпѣте, трѣндѣ дѣ паче шѣ дѣ лѣ-
пѣдѣе къ віне кѣвѣнтареа черѣлѣи дѣпѣ фа-
птеле сале, пѣлѣ кѣхнд шѣ ел а ажѣнс ла

*) Віне дѣтревареа, оаре ла о фантѣ грозавѣ
крѣмѣналѣ дѣ фацѣ къ порѣпчѣле торале, е
даторѣт отѣл а пѣзі саѣ а дескоперѣ фѣрѣ-
деледеа.

Red.

ачел пѣпѣт ал віедѣи ка тодѣ чеѣлалѣдѣ тѣ-
рѣторѣи.

1842. Іенарѣ 11.

X. Ioanide.

СТАРЕА ШКОАЛЕЛОР

дѣ тареле прѣндѣпат ал Трансѣлѣванѣеѣ.

Нѣпѣмаѣ стрѣпѣиѣ, карѣи дѣн време дѣн
време віп шѣ съ прѣмѣлѣ пѣнтре респе-
ктѣвшѣи тѣлѣдѣ шѣ дѣ фѣрѣтоаселе въѣ а
патрѣеѣ поастрѣ, чѣ шѣ тѣлѣдѣ дѣн фѣиѣ аче-
стеѣа аѣ рѣдѣкат шѣ рѣдѣкѣт гласѣл акѣта
чева маѣ дес ка одѣніоарѣ, жѣдекѣхнд тѣнѣ
къ лавѣдѣ, алѣдѣи къ дѣрѣре стареа кѣлтѣрѣѣ
інтелектѣвале шѣ торале а лѣкѣиторѣлор.
Дѣпѣче тѣсѣрѣ дѣшѣ кроеск шѣ тѣнѣ шѣ
алѣдѣи жѣдеката лор? Ла поѣ е ка прѣтѣ-
тѣндѣнѣ, зіче Франѣезѣл; аѣчѣ ка шѣ пе аѣ-
реа, тѣлѣдѣ ворѣеск пентрѣ-ка съ пѣ такѣ
шѣ преа пѣдѣнѣ, пентрѣ-ка съ фолосѣаскѣ.
— Мѣсѣра чеа маѣ сѣгѣрѣ, дѣпѣ каре жѣ-
декѣ чеѣ маѣ тѣлѣдѣ стареа кѣлтѣрѣѣ. въѣ
попор саѣ а зѣпор попоарѣ, о дѣн еѣ а фѣ
пѣтѣрѣл шѣ калѣтатеа ашезѣмѣнтелор шко-
ластѣче, че се аѣлѣ дѣ сѣлѣл лор. Дѣчѣ
дадѣ съ дѣпѣрѣт шѣ поѣ ачѣ шкоалеле
Трансѣлѣванѣеѣ, пе кѣт ле пѣтем маѣ адѣ-
рат; алѣдѣи апоѣ ле алѣтѣре къ пѣтѣрѣл
шѣ къ вънеда шкоалелор дѣн алте Цѣрѣѣ
шѣ — пе жѣдече, дакѣ ле віне.

Чеа маѣ вѣшоарѣ класѣфікаре а шко-
лелор патрѣеѣ поастрѣ се поате фаче дѣпѣ
релѣдѣи, лѣхндѣле пе ачестеа дѣпѣ рапѣл
дѣ каре стаѣ дѣ фацѣ къ стѣпѣнѣреа.
Аша дар.

А. Ашезѣмѣнтеле школастѣче
романо-католичѣ. Романо-католичѣи аѣ

таї дпгъѣ лїдезл дїп Клѣж, ал кърѣ чел дїпгъѣ фндатор фѣсесе краѣл Поло- нїей шї прїндѣл Трансїлванїей Стефан Ба- торї дппрезл кѣ фрате сѣѣ Христофор ла а. 1579, карї л'аѣ дпзестрат кѣ тошї фо- арте вѣне (шасе сате). Дппърѣтеаса Ма- ріа Тересїа лърїї сѣера лїдезлї прїп зп рескрїпт дїп 26. Іан. 1775, іар ла 1786 факлтатаеа теолодїкѣ фѣ деспърдїтѣ де кѣтрѣ ачел їнстїтѣт академїк шї фѣ тре- кѣтѣ ла Пеша, де знде ла а. 1790 фѣ іа- рѣш тѣтатѣ ла Бѣлград, знде се афлѣ пѣлѣ астьї. Лїдезл дїп Клѣж стѣ сѣпт дїрекція прїмарѣ а епїскопѣлї романо- католик шї аре треї факлтъдї: де дре- птѣрї (jurїdїca) кѣ каре сѣпт легате шї чева щїїнде економїче, технїче шї мїнерало- гїче, пропѣсе тоате де чїпчї професорї; де фїлософїе кѣ патрѣ, де медїчїнѣ шї хї- рѣргїе не кѣрс де дої анї кѣ шапте про- фесорї; ла ачешїа се адаогѣ зп дѣховнїк професор де релїдїе. Кѣ лїдезл есте дп- презпатѣ о вїблїотекѣ вѣлѣ, зп тѣрп а- стронотїк шї о тїпографїе. Ал доїлеа е лїдезл дела Бѣлград кѣ факлтатаеа теоло- дїкѣ, ла каре сѣпт патрѣ професорї шї кѣ чеа фїлософїкѣ де кѣрѣнд іарѣш ре- статорпїчїтѣ. Дп семїнарїѣ се дївѣ клї- рїчїї азїторї де теолодїе. — Дїмназїї сѣѣ ашезѣмїнте пентрѣ лїтѣ латїнѣ шї пентрѣ щїїнделе реале католичїї авеа пѣлѣ а- кѣп зпспрезече, ла Бѣлград, Бїстрїцѣ, Сї- вїїѣ, Клѣж, Чїк Шотлїо, Канта, Мѣрѣш- вашархелї, Шѣтлелл Сѣлацїзлї, Одоп- хелї, Златна шї Сархегї, таї ла тоате кѣте чїпчї професорї, кѣрор ле престѣ кѣте зп дїректор; дела 1838 се дескїсе шї ал дої- спречелеа дп Брашов. — Шкоале пор- тале дптемеїате дпкѣ де Марїа Тересїа

дѣлѣ моделлѣ челор дїп Церманїа, пѣтѣ- рѣ католичїї прїмаре 10 тот кам не ла локѣрїле знде се афлѣ гїмназїїле, іар трї- вїале сокотїте фїнд шї челе 17 монтанї- стїче аѣ 36. Пентрѣ мїлїдїа тѣрѣїаншѣ сѣпт шкоале католиче прїмаре доаѣ, дп Кездївашархелї шї дп Чїксереда, апої кѣ- тева трївїале шї елементаре. Ачестеа дїп зр- тѣ тоате стаѣ деадрептѣл сѣпт дїрекція к. к. лѣї генералкомандо; іар челеалте шкоале портале шї челе таї тѣрѣпте аѣ зп їн- спектор маре шї таї тѣлдї дїректорї ло- калї, плѣтїдї.

Ла їнстїтѣтеле де кредере шї де дп- вѣдетѣрѣ католиче требѣе сѣ пѣтѣрѣш шї копвїктѣл повїлїор (зп фелїѣ де пансіон) шї семїнарїѣл С. Іосїф дп Клѣж, каре а- тѣндоаѣ с'аѣ дптемеїат, тот де Стефан Баторї, іар дїп времїле таї поаѣ прїп лї- вералїтатаеа дппърѣтесей Марїей Тересїей шї а кѣторѣа фамїлїї повїле се афлѣ вїне дпзестрате. Нїде семїнаре таї мїчї пентрѣ тїперїтеа школастїкѣ се афлѣ ла Бѣл- град шї дп М. Вашархелї. Дпсѣжршїт орфанотрофїѣл Тересїан сѣѣ їнстїтѣтѣл прѣп- чїлор сїрїманї шї афладї че есте дп Сї- вїїѣ, сѣ пѣл третем кѣ ведереа. Ачестѣ касѣ вїнефѣкѣтоаре фѣ дпзестратѣ ла 1770 де Марїа Тересїа кѣ фондѣрї дпсемнѣтоаре шї пѣтѣрѣ дп лонтрѣ шї афарѣ дїп касѣ ла 450 елевї дїп амѣндоаѣ секселе; їнстї- тѣтѣл дшї аре шкоала са прїмарѣ, дѣ кре- щере шї дпвѣдетѣрѣ ачелор прѣпчї сїрї- манї шї афладї, пѣлѣ дп врѣстѣ де 15 анї. Фетеле че есѣ де аколо, їнтрѣ дп слѣжѣ шї дакѣ се тѣрїтѣ, прїїтеск зестре 50 фїорїнї, тот дїп фондѣл касей. Пентрѣ вїїедїї, карїї се чер ла врепн меддепїзг, се плѣтеск ванїї черѣдї ла їнтраре шї ла сло-

vozierea de сънт дъвъдетъръ; тот къ келтвѣала ашезъмѣтелѣ прѣтеск еѣ, дакъ есѣ камфе, въ рѣнд де хайне поавъ, iar дакъ се апквъ а'шѣ лѣкра дн сокотеала лор, капътъ акъторѣндъ 50 фѣорѣнѣ.

Дн шкоалеле католиче о парте маре а катедрелор професоренѣ есте дн тѣна преодѣтеѣ, кѣт шѣ дн а кѣпътрѣдѣлор шѣ а оргавѣдѣлор. Нѣтърѣл дъвъдеторѣлор мѣренѣ нѣ се поате шѣ сѣгр.

Се кѣвѣне а дѣсетна, къ нѣтърѣл лѣкѣторѣлор католичѣ дн Трансѣлванѣа нѣ есте гокта доавъ сѣте мѣи. Атъда лѣкѣторѣ аѣ ашезъмѣтеле школастѣче ачѣ арѣтате. —

Б. Ромѣнѣнѣ греко-внѣдѣ аѣ ла Блаж въ лѣдеѣ, дн каре есте факълтатеа теологѣкъ къ патрѣ професорѣ не патрѣ ачѣ шѣ чеа фѣлософѣкъ къ чѣчѣ професорѣ не доѣ ачѣ, въ цѣмназѣкъ къ шасе професорѣ шѣ о шкоалъ к. к. нормалъ де треѣ класѣрѣ къ треѣ професорѣ, къ въ катехет шѣ — фърѣ дѣректор актѣвал, а лѣкърѣ пост нѣ се преа шѣе вѣне дн че прѣчѣнѣ, де атъдѣ ачѣ стѣ вакант. Тодѣ професорѣ дѣла лѣдеѣ шѣ цѣмназѣкъ дн шѣ траг салареле лор дн фѣндацѣле фѣкѣте де епѣскопѣ дѣедесѣѣ Фѣгѣра-шѣлѣ шѣ маѣ ачѣмѣт де рѣпосатѣл епѣскоп I. Бов, кѣт шѣ дн венѣтрѣле тошѣлор тѣпѣстрѣѣ сѣ. Треѣмѣ; iar професорѣ нормалѣ дн шѣ ѣѣ лѣфѣле дн въ фѣнд днпърѣтеск. Днкеперѣле школаре, кѣт шѣ о парте а дѣквешелор професоренѣ сѣнт дн тѣпѣстрѣе. Кѣ лѣдеѣл ѣ днпревнат шѣ въ семѣнарѣкъ де теологѣ, нестрѣ чѣчѣзечѣ шѣ маѣ вѣне алѣмнѣ, карѣ алегѣндѣсе дн тѣнерѣ че аѣ аскѣлат шѣндѣле фѣлософѣче дн Блаж сѣѣ аѣреа, не патрѣ ачѣ аѣ лѣваш словод, о парте дн днвѣрѣкъмѣнте, кост регѣлат шѣ треѣвѣнчоаселе кърѣдѣ. Тоате ачестеа, кѣт

шѣ лѣфѣле сѣперѣорѣлор семѣнарѣкъ шѣ се пѣтеск дн венѣтѣл шѣеѣ тошѣнѣ, не каре клерѣл о кѣмпѣрасе дн веакѣл треѣкт дн о коллѣкѣѣе фѣкѣтѣ дн сѣнѣл сѣѣ. Професорѣ ашезъмѣтелор школастѣче дн Блаж сѣнт маѣ тодѣ дн клер сѣѣ дн тѣдѣларѣ тѣпѣстрѣеѣ. Семѣнарѣкл аре шѣ о вѣвлѣотекѣ, шѣ тѣпѣт стѣреа алѣта, нѣ преа богате. Шкоала аша нѣмѣдѣлор моралѣнѣ, карѣ днвадѣ шѣндѣеле теологѣче дн доавъ ѣернѣ ромѣнѣде шѣ се хѣротопеск нестрѣ парохѣ лѣ сѣте, се маѣ дескѣде шѣ дн времѣле поастрѣ, дѣнѣ треѣвѣнда че се паре а фѣ. — Блажѣларе о фѣндацѣе де доѣ теологѣ шѣ ла Вѣена. — Дн челе доавъ реѣментѣ ромѣнѣнѣ тѣрѣцѣнаше аѣ Ромѣнѣнѣ доавъ школѣ прѣмаре ла Орлат шѣ ла Нѣсѣвѣд, ачестѣ дн зрѣтѣ де кърѣнд маѣ днпѣзѣтѣдѣтѣ. Де ачѣ днколо Ромѣнѣнѣ вѣндѣ маѣ аѣ дн зѣеле реѣментѣ кѣтева шкоале елементарѣ маѣ вѣне, кѣт шѣ не ла вѣнѣварѣрѣ вѣеле, iar дн лѣотрѣ дн царѣ шкоале днчетѣтѣоаре нѣчѣ тѣкар ла ораше нѣ се преа аѣлѣ де Доамне алѣтѣ, чѣ ѣкъ аша не о време, дѣнѣ кѣт сѣлѣнеде рѣвна кѣтѣрѣѣ обѣдѣ, сѣѣ парох, сѣѣ прѣтопѣп. Фѣндѣрѣ маѣ шѣкѣрѣ. — Ромѣнѣнѣ греко-внѣдѣ дѣнѣ чеа маѣ поавъ ашѣтѣрѣрѣ сѣнт 608,545.*).

Ц. Евангѣлѣко-Лѣтѣранѣнѣ (Сѣсѣн) аѣ ла Сѣвѣлѣ, Брашоѣ, Медѣаѣн, Сѣрѣнѣоара шѣ Вѣстрѣдѣ чѣчѣ цѣмназѣкъ къ сѣте шасе

*) Вѣзѣ шематѣсѣкл клерѣлѣ тѣе а. 1842, кѣт шѣ Фоаѣа нестрѣ шѣнѣ шѣл. №. 26 а. к. Сѣ нѣ зѣгѣт къ ачест прѣлеж а дндрѣпта грешала че сѣѣ фѣкѣт ла ф. 203 а Фоѣѣл, шѣ нѣтърѣл лѣкѣторѣлор Дѣрѣѣ сѣл чѣгѣм, нѣ 200,000, чѣ, „чева несте 2,000,00, адеѣк доавъ мѣлѣоане.

пъпъ ла шаиспрезече професорі ші дѣвѣдеторі, іар ла Клѣж, Сас Севеш, Орѣдіе, Кодалт, Шинкѣл таре, Нокрѣх, Меркѣреа ші Сас Регин аѣ шкоале четъденещі (Bürgerschulen) вѣне. Несте ачестеа дѣн тоате сателе съсеці се аѣмъ шкоале кѣ кѣте зѣ дѣвѣдеторіѣ. Цимназіле съсеці сѣнт астѣеліѣ организате, дѣкѣт маі дѣн тоате, тѣне рѣнеа се скоате дела шѣнцелѣ дѣчепътоаре дѣн сѣс, ла шѣнцелѣ реале четъдѣанѣлѣ неа пѣрат тревѣнчоасе, кѣм ші ла челе фило софѣче, де знде апоі жѣніі стѣденці саѣ есѣ ка дѣвѣдеторі ла сате, ка предикаторі съ теці, ка нотарі (скрііторі), саѣ кѣ сѣпѣндѣсе ла зѣн ексамѣн стрѣне, еі се прегътеск а трече ла врео зѣверсітате спре аскѣлатреа врезнеі факѣлтѣді. Фііторіі теолоді дѣші сѣвѣршеск кѣрскѣ теолодік саѣ дѣн інстѣтѣтѣл протестантѣк ла Віена, саѣ ла алтѣ зѣверсітате стрѣнѣ, де знде дѣнторкѣндѣсе іаѣ пост де професорі не ла цимназіі де конфесіа лор ші де ачі кѣ време дѣнпайнтаѣ зѣ ла парохіле челе віне дѣнзестрате. Медіціі ші іѣрніці аскѣлтѣ шѣнцелѣ кіѣмѣрні лор ла Клѣж, ла Пецѣ саѣ ла Віена.

Нѣмѣрѣл персоанелор евангеліко-лѣтеране, че се кѣпрѣнд кѣ прокопсіреа тѣперімеі ажѣнѣе кам ла 400. Четіторіі поцѣрріі вор кѣноаѣе дѣн фоіле пѣвлѣче, кѣмкѣ пѣдіа сѣсаскѣ стѣ гата а ші дѣнтемеіа дѣ сѣпѣл сѣѣ атѣт катедре пѣнтрѣ дренѣтрѣ, кѣт ші нѣѣе шкоале комерціале ші технѣче вѣне.

Нѣмѣрѣл евангеліцілор лѣтерані (сокотіт несте тот пѣлѣмаі дѣн фѣндѣл крѣіеск, чі ші не чеі каріі се аѣмъ дѣн комітатѣрні, кѣм ші не ачелі пѣцініі зѣгѣрні лѣтерані) ва фі несте 200.000.

D. Евангеліко реформациі (Ѣн

гѣрні) аѣ ла Аїзд, Клѣж, М. Вапшархелі колеціѣрні тарі, ла Одорхелі зѣ цимнасіѣ таре, ла Орѣдіе о шкоалѣ шѣжлочіе, іар ла Деж, Зѣлаѣ, Тѣрѣа, Візакѣна ші Кеѣді Вапшархелі шкоале вѣне четъденещі. Дѣн класеле маі пѣлте а колеціѣрлор, се дѣнѣаѣ теолодіа, історіа вісерічѣаскѣ, літѣві рѣѣрѣтене, фило софіа кѣ рѣмѣрїле еі, історіа ші дренѣтрїле Цѣреі. Ачестеа колеціѣрні сѣнт віне дѣнзестрате. Чѣл дела Аїзд фѣ дѣнтемеіат ла 1613 де прѣнѣлѣ Гѣврііл Бетлен, маі дѣнтѣл ла Бѣлград, іар дѣнѣ дѣрѣжтареа ачелелі четъді ла 1658 фѣ трекѣт ла Клѣж, де знде прѣнѣлѣ Міхѣіл Анафі I. дѣл тѣтѣ дѣн Аїзд. Колеціѣл дѣн Клѣж о аѣ фѣкѣт ла 1622 кѣ дѣвоіала прѣнѣлѣві ші а діетеі. Колеціѣл дѣн М. Вапшархелі, де веі пѣзѣта, о аѣ рідікат дѣн рѣтѣшнѣделѣ вестітелор шкоале реформате, че дѣнфлорісерѣ о дініоарѣ ла Sáros Patak дѣн Ѣнгаріа, не каре Міх. Анафі I. ле тѣтѣсе ла Бѣлград, де знде пѣтмаі ла 1716 се трекѣрѣ ла Вапшархелі. Тоате ачестеа колеціѣрні аѣ бібліотечі фѣрѣтоасе, кѣм ші дѣкѣпері пѣнтрѣ лѣвѣзнда знеі пѣрді а тѣперімеі. Стѣденціі, каріі воеск а се десѣвѣршѣі дѣн шѣнцелѣ теолоціел, есѣ саѣ ла Віена дѣн інстѣтѣтѣл протестантѣк, саѣ ла знеле дѣн зѣверсітѣділе стрѣне, не ла каре Ѣнгѣрні ші пѣлѣ а стѣзѣ аѣ фѣндѣаціі, іар маі пѣлте аѣеаѣ ші маі тѣлте, кѣм, ла Ціріх, Берн, Басілеа, Ценева, Ѣлтраіект, Лайдѣн, Франкер, Греніngen, Хардервік ші Франкѣвѣрт дѣнѣгѣ Одерѣ. Персоналѣл професореск реформат есе тот кам ла 400.

Евангеліко-реформациі пѣмѣрѣл дѣн Ардеал апроане ла 300,000. —

E. Ѣнітаріі, саѣ кѣм ле маі зѣчѣм Соцініаніі (тот Ѣнгѣрні) аѣ зѣ колеціѣ

взи ла Кляж, цимпази ла Тврда ши ла Ситаш
Крїствр. ла Тръскѣ о шкоалъ тїжлоче,
афаръ де ачестеа 12 шкоале diecesane ши
маї малте сътеїдї. Персоналѣ професо-
реск ла Ыпїтарї ва фї ка ла 150, iar пвмъ-
рѣл съфлетелор де ачаестъ релиѣїе авїа а-
жвнѣ ла шаїзечї тїї. — — Съ венїм

Ф. ла Ромѣнїї греко-пезнїдї.
Ан сѣнѣл ачестора се афлѣ лѣнѣгъ епїско-
пїе ан Сївїѣ о шкоалъ, ан каре кандидациї
де преоѣїе лѣваѣ рїтѣлѣл вїсерїческ ши
знеле пърдї а теолоѣїеї ан време де шасе
лвнї ромѣнѣце. Ын професор ла теолоѣїе
моралъ ши дїректорѣл шкоалелор наѣїо-
нале поартъ гревтатеа зїмеї. Алте шкоале
маї 'налте Ромѣнїї греко-пезнїдї п'аѣ пї-
кѣїрї ан царъ, iar шкоалеле сътеїдї пе
знде се афлѣ де ачелеа, афаръ де кѣтева дїп
реѣїментеле търѣїнаше ромѣнѣщї, пѣ преа
пот рѣспзнде дорїтѣлѣї скоп. Ан анїї маї
дїнкоаче се пърѣ, кѣ се дешаептъ о рѣвнѣ
преа лѣвдатъ їчї коло, де а лѣтемеїа ши а
адѣче шкоалеле пезнїте ла афлорїре; дар
ан скъртъ време се арѣтѣ, кѣткѣ кѣ пѣнї-
пѣ деосїбїре, каселе се кам зїдеск пе те-
меїѣ де пѣсїп, ши пѣ пот фѣгѣдѣї статор-
нїчїе. Прїчїнеле сѣпт вѣзѣте, пѣ ле лѣ-
требациї. Порѣнчї лѣпърѣтещї ши чїркѣларе
дїректорешї се прїмѣлѣ дес пела Ромѣнїї;
лѣсѣ . . . Ромѣнїї греко-пезнїдї се пѣмърѣ
песте 600,000.

— Пѣдїнїї Овреї де амѣндоаѣ сектеле,
че се афлѣ ан патрїа поастрѣ, дѣпѣ вѣ-
търѣнѣл лор овїчеїѣ лшї аѣ ла сїнагоаѣеле
лор пе Раввїнї, адекѣ лѣвѣѣдеторї аї ледїї.

— Челе пѣпѣ акѣм скрїсе леам пѣтеа
лѣсоѣї кѣ о тѣлѣїте де овсервѣѣїї; лѣсѣ
пѣ, четїторїѣл сѣ'шї їа време лѣсѣш, а
жѣдека тоате ачестеа датѣрї школастїко-
статїстїче, каре'шї пе кѣт ажвнѣце. Тот че
авем а лѣсепна дїп парте-пе есте, кѣткѣ
шкоалеле лѣпърѣтещї католиче, декѣнд
авем порок а фї сѣпт апърѣтоареа стѣпѣ-
пїре а тѣрїтеї касе австрїаче, ши пентрѣ
ромѣнїте аѣ фост пѣрѣреа дешкїсе ши —
прїп ачестеа се афларѣ тѣлѣїї тїнерї ромѣнїї
ан старе де а се лѣпта пе кѣрареа щїпнѣ-
лор, де а се фаче фолосїторї патрїеїї ши па-
ѣїеї ажвнѣл ан ла дерегѣторїї пѣвлїче, ан
каре саѣ сїлїт а слѣжї монарѣхѣлї ши пѣвлї-
кѣлї кѣ крѣдїнѣгѣ ши непреѣтет.

Georgie Barić.

Ретраѣере де кѣвѣнт.

Ла Нрѣл 45 кѣ прїлежѣл четїреї зпор
капете дїп Монтескїѣ, референтѣл тради-
кѣїеї Длѣї Ст. Кѣпѣдїнеанѣл щїеа пе ачест
сдравѣл вѣрват де рѣпосат. Редакѣїа кѣ
поѣа треѣтѣ прїїнї о скрїсоаре дела Бѣ-
кѣреѣїї кѣ датъ дїп 16. Ноетврїе дела о
тѣлѣїї респектабїлѣ, лѣтрѣ каре се декїарѣ,
кѣткѣ Д. Станѣїѣ Кѣпѣдїнеанѣл трїеїше!
шї кѣ дрепт рѣсплатѣ пентрѣ сїлїнѣеле
сале, саѣ фост орѣндїт жѣдекѣторїѣ ла
Рїмнїкѣл Вѣлчей, iar маї де кѣрѣнд „дѣпѣ
овїчеїѣл Цѣреї“ трїеїше ка прїват. Рефе-
рентѣл прїїнїсе фатала дар фалчеа щїре дїп
гѣра а дої пѣмѣнтенї ромѣнїї! Іатѣ лѣсѣ
прїп ачестеа кѣ чеа маї вїе вѣкѣрїе лшї ре-
траѣе кѣвѣнтѣл пофїнд Длѣї Кѣпѣдїнеанѣл
вїаѣгѣ лѣделѣнѣгѣ ши порочїтѣ.